ATMOSFERA DE LIBRĂRIE / *THE BOOKSHOP ATMOSPHERE*

Elena ȚARA
Stud. arh. / *Stud. arch.*

elena_ciurchea@yahoo.com

Rezumat

Articolul de față urmărește dintr-o perspectivă subiectivă evoluția librăriilor de-a lungul ultimelor două decenii, modul în care ele s-au transformat și s-au adaptat pentru a-și servi scopul inițial, câștigând, sau mai bine spus înglobând, în acest proces o serie de alte identități pentru a supraviețui. Pornind de la această evoluție am dezvoltat propriul proiect axat pe o tematică culturală care să răspundă și să fie în pas cu această tendință de asociere a diverselor medii culturale pentru a crea un singur punct de interes cultural. Așa s-a născut mediateca propusă de mine, care este construită conceptual, pe linia procesului de cunoaștere umană, fiecare nivel fiind un pas spre cunoaștere, fiecare nivel ilustrând un nou mod de cunoaștere: de la propria descoperire a lumii, la descoperirea prin alții și până la descoperirea și înțelegerea lumii prin artă.

Cuvinte cheie: librărie, anticariat, mediatecă, ceainărie, complexitate, evoluția identității, cunoaștere

Abstract

The article you are about to read follows a subjective perspective on the evolution of bookshops in the last two decades, the way they transformed and adapted to serve their purpose, while gaining, or better said conquering, in the process a series of other identities, all in order to survive. Starting from this evolution process I developed my own project focused on a cultural thematic and which would answer to and be in synchronicity with the tendency to associate diverse cultural medium together only to create a single cultural interest point in a certain area. Thus, the media-library I proposed was born. The media- library is also projected as a conceptual knowledge line, each level representing a step towards knowledge, each level illustrating a new way of knowledge: from self-discovery of the world, to discovery through others, up to seeing and understanding the world through art.

Keywords: *bookshop, antique shop, media-library, teahouse, complexity, evolution of identity, knowledge*

Acum 10 ani intram într-o librărie, făceam selecția cărților, citeam pe furiș două trei rânduri din fiecare ca să ne facem o impresie despre conținut și evitam pe cât se putea să ne prelungim staționarea la un singur stand de cărți, ca nu cumva să dăm senzația că am venit doar să citim și, implicit, să uzăm cărțile, fără a le cumpăra. Librăria era un magazin. Cărțile nou apărute erau puține și îndeajuns de scumpe ca să îndemne clasa cititoare la fapte extreme. Prea târziu apăreau

More than ten years ago, we would walk into a bookshop, made our pick of books we wanted to buy, sneakily read a couple phrases from each one of them just to get a feeling of what's the book about and by all means we would avoid staying too long at a book stand. We didn't want to leave the impression we were just coming in to read the books – thus chafing them without buying them. The bookshop was only a shop. New books were few and expensive enough to inspire book lovers to ex-

noile publicații în bibliotecile județene ca acestea să devină niște locuri căutate. Vechile librării tindeau mai mult a anticariatele de azi. Cărțile cele mai interesante erau acelea ale scriitorilor români consacrați, din moment ce doar unii puteau/aveau voie să publice (căci dintre cei străini foarte puțini erau cunoscuți). Librăriile de astăzi însă sunt vag numite așa. Nu multă lume mai este interesată de scrierile boșate în volume și asta, la o primă vedere, dă impresia unui exod înspre tehnologizarea cărților. De frica extincției, librăria se transformă.

Librăria deține o ceainărie, fotolii confortabile la fiecare bibliotecă care te invită să poposești, muzică ambientală care pare a răsuna din însăși cărțile ce te așteaptă să le răsfoiești chiar dacă nu ești pregătit să și vrei ceva. Suntem întâmpinați cu căldură de către vânzători gata să ne prezinte cele mai diversificate seturi de informații despre cărți, autori sau pure curiozități literare.

E o experiență întreagă contactul cu o librărie azi și poate nu mulți ne gândim că toată scenografia aceasta ambientală are un simplu scop comercial. În maniera unei atmosfere comode oamenii sunt reținuți un timp mai îndelungat între rafturile cu cărți dând senzația de ansamblu al unui loc căutat și cu un mare flux de vizitatori. Ceainăria, de asemenea, devine un pretext pentru apropierea librăriei de oameni, același efect fiind produs și de un miros ademenitor sau o melodie în surdină în spațiul un pic prea încălzit că aproape te roagă să-ți dai haina de iarnă jos și să mai zăbovești o vreme.

Librăria devine încetul cu încetul un spațiu în care se găzduiesc evenimente culturale (scriitorii vin să citească pasaje din cărțile lor sau să țină prelegeri legate de ele). Simpla atmosferă a locului încărcat de cărți ne transmite starea necesară culturalizării.

Librăria e doar unul din spațiile care au suferit conversii majore ce le-au dus la limita pierderii caracte-

treme gestures. It took too long for new books to get on the shelves of public libraries. Traditional bookshops looked a lot like today's antiques shops. The most interesting books were those of the consecrated Romanian writers, since only a few had the opportunity and the liberty to publish (very few foreign writers were known to the Romanian reader).

Today's bookshops they are only vaguely called so. Not many people seem interested in words gathered in the form of a book, and this, at a first glance, seems as the exodus towards the digital books. Maybe, because of a fear of extinction, bookshops are changing.

Now a bookshop has also a tea-house, comfortable armchairs that are an open invitation to sit down and relax, there's good music all around you, as if the books are singing, asking you to flick through them, even if you won't buy anything. We are welcomed with warmth by booksellers always ready to give the most diverse range of info about authors, books or random literary curiosities.

The contact with today's bookshops is a full and complex experience and maybe not many of us think of the commercial purpose of the ambient scenography. In the manner of a relaxing atmosphere people spend more time between the shelves covered with books creating a general feeling of an interesting place with a large flux of visitors. The tea-house also becomes a pretext for bringing the bookshop closer to people, the main effect deriving from a tempting scent or the fading sound of a melody, or a warm place that asks you to take off your coat and spend a few more minutes there, especially during winter.

Slowly, the bookshop becomes a space for cultural events (writers come to readings and give lectures). The simple atmosphere of a place filled with books creates a mood necessary to culture.

Bookshops are just one category of spaces that suffered major conversions bringing them to the edge of losing

rului inițial al locului. Cauzele acestui fapt sunt multe: pierderea interesului față de cuvântul tipărit odată cu apariția tabletelor electronice (singurul motiv pentru a căuta o librărie în acest caz ar fi dacă o carte căutată nu se poate găsi în format digital), dezinteresul față de romane, odată cu posibilitățile financiare și vizuale excelate de filme.

Christopher Alexander spunea într-o lucrare de-a sa că: „adaptarea este un fenomen mental relativ, în care adaptarea contextului la formă ca și cea a formei la context este foarte importantă."

Precum oamenii s-au adaptat în timp unor alte rutine, orașele unor alți locuitori și serviciile s-au adaptat unor alte cerințe. Arhitectura și scenografia se întrepătrund si sunt indispensabile. Locurile sunt căutate acum pentru atmosfera pe care o oferă, pentru experiența bogată a celui care pășește înăuntru. Muzeele devin interactive, exponatele ies din cuștile de sticlă lăsând vizitatorii să le experimenteze printr-un contact direct tactil, olfactiv, vizual și auditiv. Ceainăriile și cafenelele sunt din ce în ce mai dichisite de către designerii ambientali, aproape că plătim doar atmosfera atunci când ne alegem un local select (Imagine 1).

Căutăm semnificație și asociere și vrem ca orice abatere de la mersul obișnuit al unei zile să fie calitativă. Adăpostul era un lucru esențial pentru primii constructori, azi însă locuirea nu se mai rezumă la o simplă construcție. Un loc trebuie amprentat și personalizat de caracterul ocupantului. O întrebare care ține, poate, de comunicarea vizuală a locului este: de ce anticariatele au o așa mare putere de transhumanță a vizitatorului sau cumpărătorului care ține în mână o carte cu coperți decojite din realitatea in care se află, intr-un timp istoric pe care nu îl cunoaște? Cum poate locul să transforme omul în ceva ce cunoaște doar prin prisma simțurilor?

their initial identity. The causes are multiple: the public's seemingly loss of interest for the written word since the rise of digital books (the only reason one would search for a book in a bookshop being its inaccessibility online), a lack of interest towards novels, since every great or good book is made into a movie.

Christopher Alexander said in one of his works that: "Adaptation is a relatively mental phenomenon, in which the adaptation of context to its form as the adaptation of form to its context is extremely important."

People adapted, in time, to different routines, cities to different people and services to different requirements. Architecture and scenography are intertwined and indispensible to one another. Places are desired for their atmosphere, for the rich experience you live when stepping inside. Museums become interactive, exhibits step out of their glass cages letting visitors experiment them through direct touch, through smell, sight and hearing. Tea-houses and coffee-shops are designed by select ambient designers and we feel like we pay the atmosphere when choosing such a place (Image 1)

We search for meanings and associations and we want every deviation from our daily routine to be one of quality. Housing was an essential aspect for first constructors, but today, housing is much more than that. A place needs a personal print of the one living there. A question that rises, and that is maybe related to the visual message of a place, is: why do antiques shops have such a great power of transhumance when a visitor or a shopper holds an old book with wrinkled covers in his hand, transporting him or her to a historical place he or she doesn't know? How can a place transform the human being only through the prism of the senses?

1. Cărtureşti

De câte ori intru într-un anticariat simt că trăiesc în timpul comunismului (imaginea 2), perioadă pe care, de altfel nu am cunoscut-o fizic. Cărțile din astfel de locuri par a cere o lectură suplimentară legată de dificultățile întâlnite în procesul aprobării publicațiilor și parcă vor o interpretare mai profundă decât lectura lor imediată, scrisul fiind indisolubil legat de timpul istoric al conceperii lui.
Praful se așterne peste cărți dar nu și peste memoria subconștientă de apartenență la toate etapele națiunii în devenire. Așa cum foarte natural ne putem identifica cu strămoșul nostru: țăranul român, ne este inerentă plasarea în orice timp istoric al conștiinței naționale.

2. Anticariat

Biblioteca, librăria, anticariatul ca mijloace palpabile de transmitere de informații sunt printre singurele locuri care găzduiesc mai multe epoci, culturi și tumulturi de sentimente în spații limitate.

1. Cărtureşti

Every time I step into an antiques bookshop I feel like stepping in time, during the communism period, a period of time I didn't experienced physically. Books from places like this seem to require extra-reading, to better understand the difficulties of publishing during those times and seem to ask for a more profound reading, the writing in those books being indissolubly related to the historical time it was born into (Image 2).
Dust covers the books, but not the subconscious memory of belonging to every stage of your nation's development. It's only natural to identify yourself with your ancestor: the Romanian peasant; placing yourself in any historical period of time of the national conscience is inherent to our nature.

2. Antiques shop

The library, the bookshop, the antique shop, as palpable means of transmitting information are amongst the only places that house different epochs, cultures and feelings in a limited space.

„Ce vrem să spunem atunci când vorbim despre calitatea arhitecturală? Este o întrebare la care am puțină dificultate în a răspunde. Calitatea în arhitectură... este pentru mine atunci când o clădire reușește să mă emoționeze. Care e lucrul care reușește să mă miște? Cum îl pot obține în munca mea?... Cum construiesc oamenii lucruri cu o prezență atât de încântătoare și naturală, lucruri care mă mișcă de fiecare dată? Un răspuns pentru aceasta este Atmosfera."[1] spune Peter Zumthor în cartea sa, *Atmosfere*.

Proiectul meu din anul III pentru tema De la oraș la program a constituit o mediatecă care se folosea de un cumul de spații adiacente pentru a îmbogăți atmosfera și a provoca productivitate.

Filozofia din spatele formei a fost bazată pe concentrarea punctelor culturale de interes din zona cuprinsă între piața Muncii, piața Iancului și Țepeș Vodă (Imaginea 3).

"What do we want to say when talking about architectural quality? It's a question I find a bit hard to answer. Architectural quality… is found, for me, in a building that manages to stir emotions in me. What's the thing that stirs emotions in me? How can I obtain it in my work? How do people build such charming and natural presences, things that always move me? An answer to this is Atmosphere." said Peter Zumthor.[1]

My 3rd year project on the theme: "From the city to the schedule" was a media-library that used a sum of adjacent spaces to enrich the atmosphere and catalyze productivity.

The philosophy behind it was based on focusing cultural interest points in the area between Piata Muncii, Piata Iancului and Tepes Voda" (Image 3).

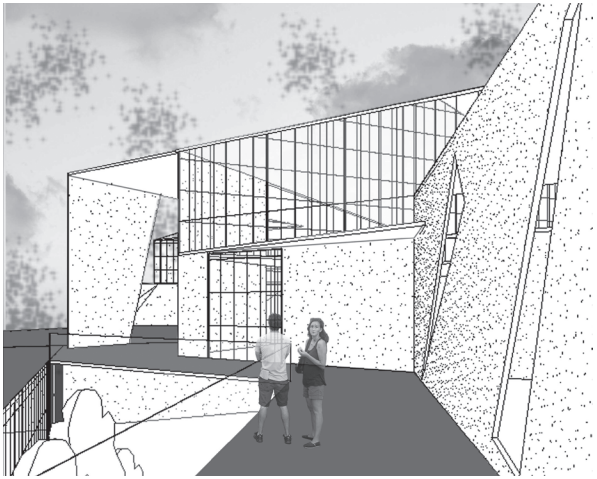

1 Peter Zumthor, *Atmospheres*, Birkhauser Verlag AG, 2006

1 Peter Zumthor, Atmospheres, Birkhauser Verlag AG, 2006

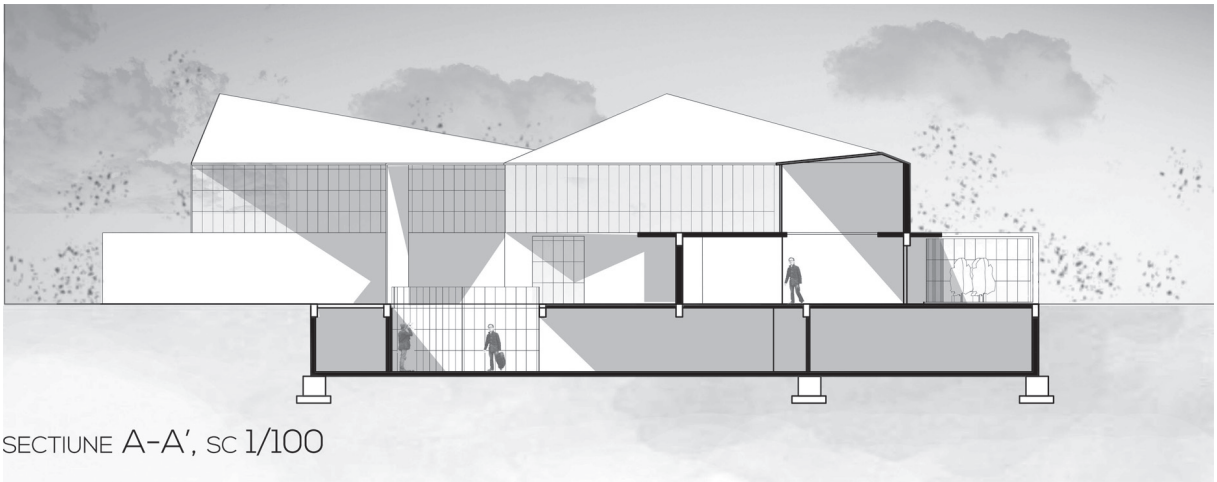

SECTIUNE A-A', SC 1/100

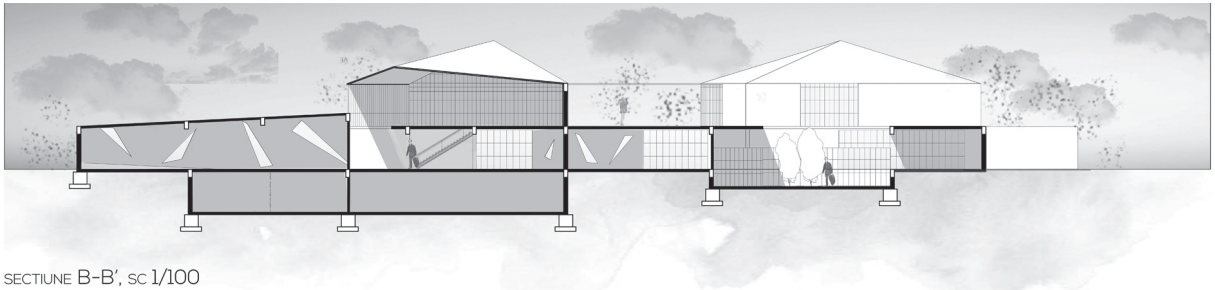

SECTIUNE B-B', SC 1/100

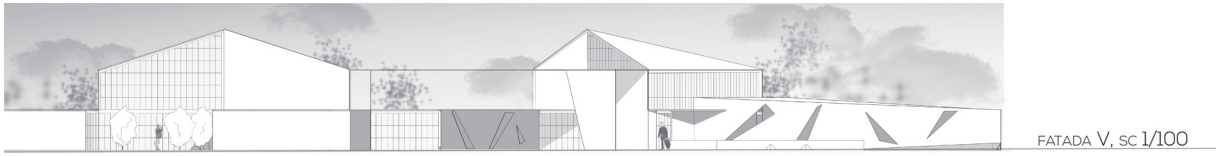

FATADA V, SC 1/100

FATADA S, SC 1/100

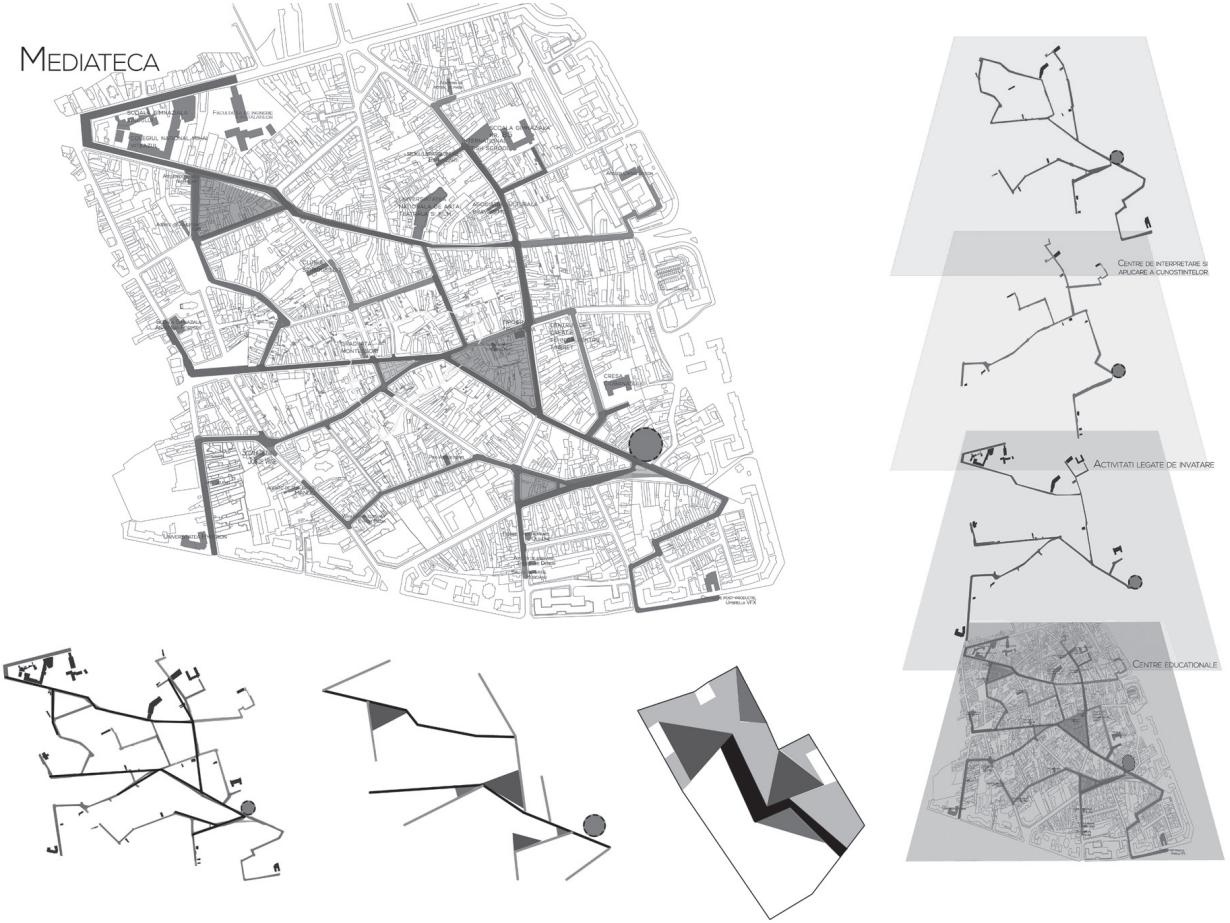
MEDIATECA
CENTRE DE INTERPRETARE SI APLICARE A CUNOSTINTELOR
ACTIVITATI LEGATE DE INVATARE
CENTRE EDUCATIONALE

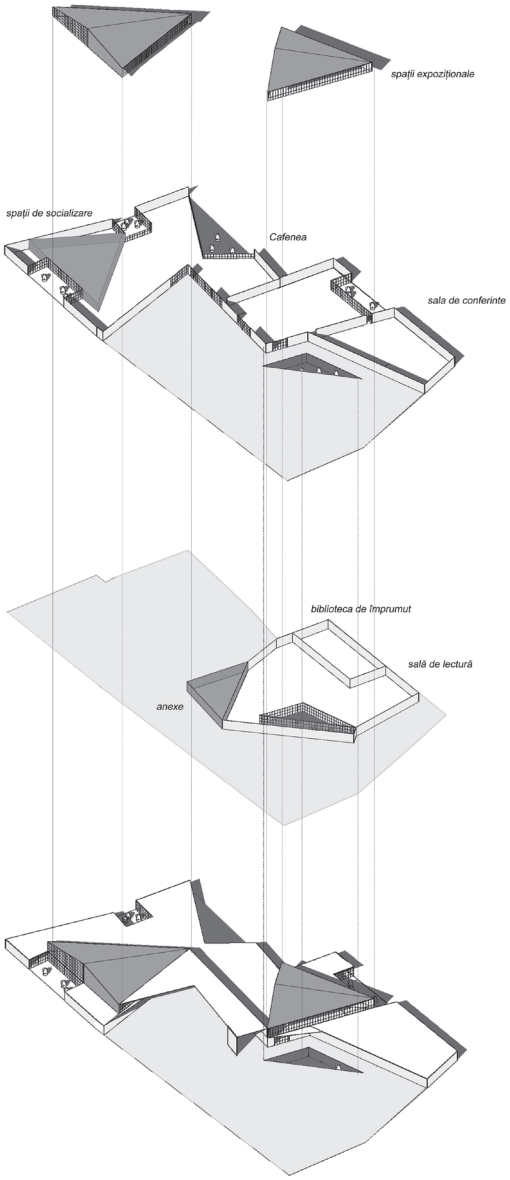

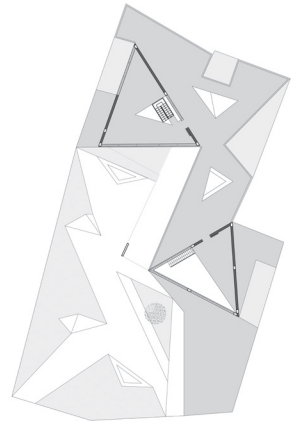

PLAN ETAJ, SC 1/100

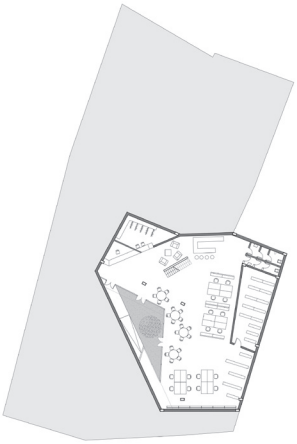

PLAN SUBSOL, SC 1/100

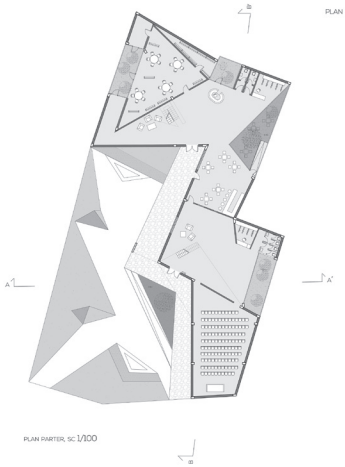

PLAN PARTER, SC 1/100

Conectarea acestor locuri s-a făcut prin propunerea unor spaţii care completează informaţia, care uşurează accesul la ea şi care dezvoltă interesele culturale ale zonei. Experienţa spaţiului este un lucru important în concepţia proiectului întrucât începând cu subsolul, fiecare nivel permite vizitatorilor să ia parte la o altfel de activitate culturală. Fie că e vorba de o sală de conferinţe, o bibliotecă fizică sau virtuală, o cafenea sau un spaţiu expoziţional, mediateca propusă va suplini nevoia spaţiului cu o experienţă bogată a acestuia (Imaginile 4-7).

În subsol se găseşte biblioteca de împrumut şi cea pentru lectură, spaţiile pentru citit fiind bine luminate de lumina zenitală. La parter este o sală de conferinţă cu foyer, o cafenea şi spaţii de socializare delimitate de curţi private. La etaj găsim două pavilioane destinate expoziţiilor conectate de o mare terasă ce poate căpăta la rândul ei alte spaţii expoziţionale amovibile.

Lumea e în continuă schimbare, evoluţie a gândirii, a modurilor de socializare, transformare a conţinutului fizic şi mental. Alegerea acestui mod de abordare al spaţiilor culturalizatoare face, cred, ca dorinţa de cunoaştere să se amplifice odată cu parcurgerea lor. De la primul pas, documentarea (biblioteca din subsol) la socializarea/ schimbul de idei (parter) şi până la prezentarea unui rezultat final (spaţiile expoziţionale de la etaj) orice vizitator trebuie să perceapă ce mai e numai un pas...iar el este mai aproape decât crede. Aceasta e o motivaţie dar şi un manifest, oricine poate să aibă acces la aceste facilităţi, oricine poate să expună, să studieze, să se exprime.

Connecting these areas through spaces that come to complete information, easing access to it and which develop the cultural interest in the area. How you experience the space is an important step in conceiving the project. Starting from the basement, each level permits to the visitors to take part in a different cultural activity. Whether it's a conference room, a virtual or physical library, a coffee shop or an exhibition gallery, the media-library proposed will supply the needed space and a rich spatial experience (Images 4 to 7).

In the basement there's the library and the reading rooms which are lit by zenith light. The ground floor has a conference room with a spacious foyer, a coffee shop and socializing areas contoured by private gardens. First floor is dedicated to 2 exhibition pavilions connected through a large terrace that can be added to the gallery space.

The world is in a continuous change, a constant evolution of thought and socializing, transforming the physical and mental content. Choosing to approach cultural spaces in such a fashion amplifies the desire to learn as you walk through them. From the first step, documentation (the library in the basement) to socialization, ideas exchange (ground floor) up to the presentation of the final result (the exhibition spaces at the first floor), any visitor will perceive each of these a one step… that will take him closer to what he's searching for. It has a motivational purpose, but it's also a manifest. Anyone can have access to these facilities; anyone can present, study and express him or herself.

Bibliografie / *Bibliography*

SANNWALD, William, „Espresso and Ambiance: What Public Libraries Can Learn from Bookstores" in Library Administration & Management 12:4 (1998):200-11
SCHERER, Jeffrey, „Lights and Libraries" in Library Hi Tech 17:4 (2005):358-371
WRIGHTSON, Denelle, John M., „Acoustical Considerations in Planning and Design of Library Facilities" in Library Hi Tech 17:4 (2005):358-371

Webografie / *Webography*

Bookaholic http://bookaholic.ro/wp-content/uploads/2013/10/DSC02473.jpg
Evolo http://www.evolo.us/architecture/mediatheque-ziggurat-for-new-orleans-unstudio/
Wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Seattle_Central_Library
Wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Sendai_Mediatheque
Ziarul Ceahlaul http://ziarulceahlaul.ro/anticariatul-locul-unde-cartea-se-intalneste-cu-istoria/
ZUMTHOR, Peter. *Atmospheres*. Architectural Environments. Surrounding Objects. https://new.vk.com/doc1519615_248051645?hash=13329fe2bffd9f0ffb&dl=a911f771c106072507